

AGRIS - www portál pro zemědělství a venkov

Ing. Jan Jarolímek, Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Česká zemědělská univerzita v Praze

Katedra informačních technologií

jarolimek@pef.czu.cz, vanek@pef.czu.cz

Úvod

Rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) dnes charakterizuje především rychlý vývoj možností přístupu k informacím na internetu doprovázený neméně rychlým rozvojem možností distribuce informací k uživatelům. Efektivní a široce využívaný způsob zpřístupnění a prezentace informací představují portálová řešení, která integrují dostupné informační zdroje a ve své podstatě představují bránu k informacím z daného oboru. Prvním portálovým řešením v oblasti agrárního sektoru a venkova je Agrární WWW portál AGRIS. Toto řešení je průběžně vyvíjeno na PEF ČZU v Praze již od počátku roku 1999. Využití internetu a princip portálu byly od počátku základními atributy celého řešení. Projekt portálu a jeho realizace dnes představuje významný informační zdroj sektoru, který je vyvíjen ve spolupráci s MZe ČR a mnoha dalšími partnery. V dubnu 2004 uplyne rok od spuštění plného provozu jeho nové verze, která představuje novou generaci uvedeného řešení.

Cíl a výsledky řešení

Rychlost a směry rozvoje ICT, především budování komunikační infrastruktury a zvyšující se vliv informační exploze spolu se znalostmi dané problematiky, daly předpoklad vývoje nové generace portálového řešení. Cílem řešení byl výzkum a následná implementace nové verze systému, která má představovat zcela novou kvalitu jak po stránce technické realizace, tak po stránce obsahové struktury a její kvality.

Nové řešení znamená především:

- zachování osvědčených principů původního řešení, kde lze využít několikaletých zkušeností z výzkumu dané problematiky a reálného provozu předchozích verzí systému,
- optimalizaci organizačních a provozních opatření (bez jejich plné funkčnosti by sebedokonalejší systém podobného rozsahu a záběru nemohl fungovat ani po omezenou dobu),
- orientace na aktuální stupeň rozvoje ICT a nové internetové standardy (především XML), které se postupně začínají prosazovat,
- upevnění a rozšíření spolupráce s partnery – především resortními, ale také z dalších oblastí (státní správa, výzkum, školství, univerzity, podnikatelská sféra, apod.),
- moderní řešení, které bude po určitou dobu představovat „pilotní“ projekt daného zaměření.

Jak již bylo uvedeno, nová verze byla v plném provozu spuštěna v dubnu 2003. Kromě nového designu (obr. 2), rozšíření celkového záběru (především směrem na regiony a venkovský prostor), byla modernizována a optimalizována struktura rubrik (viz obr. 3). Bylo vytvořeno zcela nové programové řešení, které umožňuje práci s různými datovými formáty (především XML), podporuje zpřístupnění informací na různých platformách a dovoluje tvorbu modulárního a opakovaně využitelného kódu. Současná verze portálu je

založena na skriptovacím jazyku PHP 4.3, standardech XML, XHTML, XSLT a využívá databázový server Microsoft SQL Server 2000.

Agrární www portál AGRIS provozuje: Česká zemědělská univerzita v Praze ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR Partneři serveru: Český statistický úřad, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Ministerstvo informatiky ČR, Asociace soukromých zemědělců, Ministerstvo životního prostředí ČR, AgroWebClub, Klub zemědělských novinářů a publicistů, ÚZPI, Obchodní burza Hradec Králové
--

Obr. 1 Hlavní partneři portálu (stav k 04/2004)

Informace dostupné v agrárním WWW portálu:

- **aktuální zpravodajství** - vlastní zpravodajství, servis ČTK, monitoring celostátního a regionálního tisku, připravované akce, informace MZe,
- **tržní informace** - aktuální ceny, grafické zpracování, přepočet jednotek a kurzů, časové řady od roku 1995,
- **odborné články** - možnost fulltextového a oborového vyhledávání, archiv,
- **vědecké publikace** - elektronický časopis AGRIS on-line, sborníky vědeckých konferencí,
- **databáze firem** - jedinečná databáze zemědělských firem, každoroční aktualizace,
- **odkazy na specializované servery** - oborové členění, možnost zařazení odkazů, hodnocení nejlepších serverů - TOP AGRIS.

Integrované portálové řešení obsahuje jak obecné kategorie portálu, tak nabízí některé specifické služby pro uživatele z agrárního sektoru a venkovského prostředí:

- **AGRIS Info** - zasílání objednaných informací z portálu AGRIS e-mailem,
- **Distribuce informací (portace)** - vkládání informací na www stránky partnerských organizací,
- **A - web** - aplikace pro tvorbu prezentačních WWW stránek zemědělských podniků, jednoduchá obsluha, rychlá aktualizace, propojení na centrální databáze,
- **Tvorba WWW** - výhodná tvorba WWW stránek firem,
- **poradenství** - v oblasti využití informačních a komunikačních technologií...

Ke zvýšení informačního dopadu na uživatele má významný vliv směřování informací do speciálně definovaných informačních boxů (oken). Jejich obsah je závislý na aktuální pozici uživatele v systému (prohlížené rubrice) v kombinaci s dalšími parametry (nejčtenější sdělení, dnes nové, velmi aktuální informace, ...). Příklad je znázorněn na obrázku 4.

Diskuse

Portálové řešení systému AGRIS znamenalo od počátku jeho plného zprovoznění (duben 2000) významný impuls v rozvoji ICT resortu i v podpoře aktivního zapojení širokého okruhu uživatelů do informační společnosti. V době projektové přípravy i později v období počátečního provozu se jednalo o řešení, které do značné míry předbíhalo obecně akceptované a zvládnuté principy rozvoje ICT, a to nejen v našich podmínkách. V oblasti agrárního sektoru potom toto řešení po dlouhou dobu představovalo ojedinělý přístup, který se později stal modelovým řešením pro řadu dalších website. Uvedená skutečnost ovšem zpočátku

znamenal určitý problém v rovině uživatelské – reálné využití internetových technologií bylo kromě akademické sféry omezeno především na větší podniky a obchod.

Obr. 2 Nový design a struktura portálu AGRIS

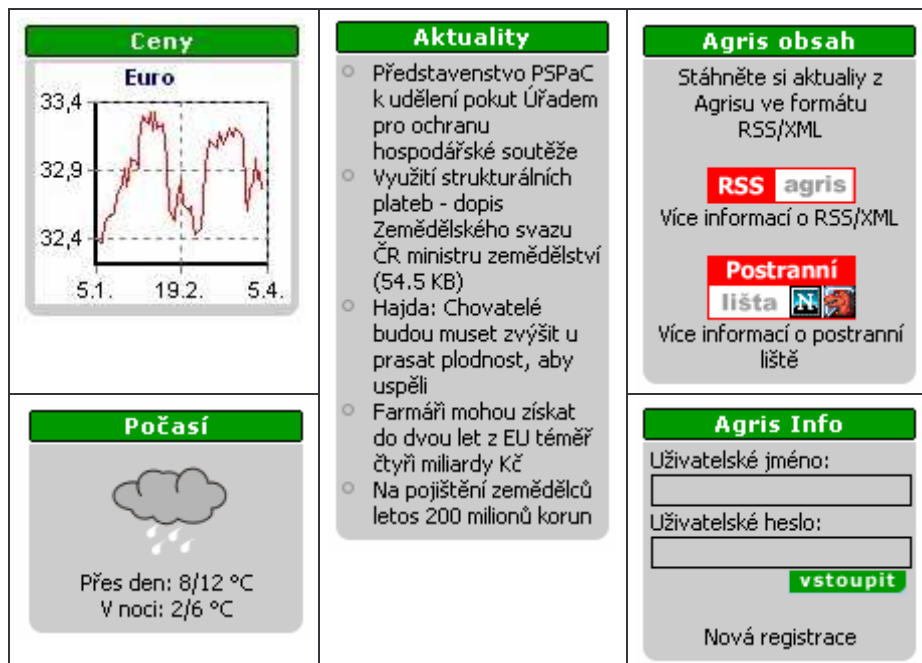

Obr. 3 Hlavní nabídka (rubriky) nové verze portálu

Teprve během dalšího období se vytvářelo stále větší uživatelské zázemí, které odráželo vyšší dostupnost internetových technologií i poptávku po kvalitních a strukturovaných informacích.

Vzhledem k rychlosti rozvoje ICT, novým poznatkům získaným při vývoji systému (několik navazujících verzí řešení) a několikaletému provozu portálu, bylo již v polovině roku 2002 zřejmé, že nastal čas vyvinout a vyzkoušet zcela novou verzi systému, která by odpovídala nejnovějším standardům a vývojovým trendům. Změny se tak neměly týkat jen vlastního technického řešení, ale měly zahrnout celé řešení, včetně zaměření – orientace

portálu. Změna orientace portálu AGRIS v jeho nové verzi odpovídá novému vnímání zemědělství, lesnictví a potravinářství, které nechápe tato odvětví již jen pouze jako výrobní, ale v širším kontextu jako odvětví vytvářející ve vztahu s dalšími obory venkovské regiony. Jedná se tedy o oborový portál se širokým záběrem od zemědělství až po problematiku životního prostředí a venkova.

Obr. 4 AGRIS - příklady informačních boxů

Závěr

Uvedené řešení plně odpovídá aktuální úrovni rozvoje ICT v oblasti internetových služeb a je v souladu se současnými internetovými standardy. To spolu s propracovaným organizačním zabezpečením tvoří novou kvalitu poskytování informací na internetu v rámci agrárního sektoru a venkova.

Vzhledem k již dosaženému relativně vysokému stupni rozvoje vrstvy technické infrastruktury internetových služeb v resortu a neustále se zvyšujícímu objemu informací obecně i sektorově zaměřených, je řešení na úrovni třetí vrstvy internetových služeb (vrstva portálů a vyhledávačů) s plnou podporou vrstvy druhé úrovně (vrstva internetových aplikací) výrazným přínosem pro uspokojování informačních potřeb nejširšího spektra koncových uživatelů. Při dosavadní velmi dobré spolupráci s MZe ČR potom může značným způsobem přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti agrárního sektoru.

Literatura

1. Jarolímek, J., Vaněk, J., Nezdarová, L., Brázda, R.: Availability of Agrarian Information on the Internet – Agrarian WWW Portal AGRIS. EFITA 2003 Conference. Debrecen – Budapest: červenec 2003.
2. Vaněk, J., Havlíček, Z., Jarolímek, J., Šilerová E. Portálová řešení informačních služeb v agrárním sektoru. Mezinárodní konference Systems Integration 2003. Praha: červen 2003.